

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/74/2017
Identifikačné číslo spisu: 5109210497
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5109210497.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu E. P., trvale bytom v Ž., G. XXXX/XX, zastúpeného JUDr. Tatianou Polkovou, advokátkou v Žiline, Na priekope 174//13, proti žalovaným 1/ A. U., 2/ Ľ. U. a 3/ P. U., všetkým trvale bytom v Ž.O., P. XXXX/X a zastúpeným splnomocnenkyňou Advokátska kancelária JUDr. Chlapík, s.r.o, so sídlom v Žiline, Sládkovičova 13, za ktorú koná ako konateľ advokát JUDr. Dušan Chlapík, o právnu neúčinnosť darovacej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena, vedenom Okresným súdom Žilina pod sp. zn. 4C/65/2009, o dovolaní žalovaného 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 23. augusta 2016 sp. zn. 5Co/177/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaný 3/ je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov dovolacieho konania vo výške určenej súdom prvej inštancie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom na odvolanie žalovaného 3/ potvrdil v celom rozsahu rozsudok Okresného súdu Žilina (ďalej tiež „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“ a spolu s odvolacím súdom tiež len „nižšie súdy“) z 10. júla 2015 č. k. 4C/65/ 2009-288. Tým I. prvoinštančný súd určil, že darovacia zmluva a zmluva o zriadení vecného bremena, týkajúce sa nehnuteľností bližšie označených výrokom rozsudku (byt obývaný všetkými žalovanými a k nemu prináležiacimi spoluvlastníckymi podielmi k spoločným častiam a spoločným zariadeniam bytového domu a k pozemku, ďalej tiež len „byt“), uzavreté medzi žalovanými 2/ a 3/ ako darcami a oprávnenými z vecného bremena v podobe práva doživotného bývania v byte a jeho užívania a žalovaným 1/ ako obdarovaným a povinným z vecného bremena, sú voči žalobcovi právne neúčinné a II. všetkým trom žalovaným uložil povinnosť spoločne a nerozdielne žalobcovi „uhradiť“ (správne „zaplatiť“) „trovy“ (správne „náhradu trov“) konania vo výške 1.149,11 € do 3 dní. Odvolací súd okrem toho žalobcovi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Nad rámec rekapitulácie priebehu konania i podstatnej časti odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie uviedol, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, vec i správne právne posúdil a napokon svoje rozhodnutie i odôvodnil spôsobom zodpovedajúcim príslušným zákonným ustanoveniam, preto boli dané

dôvody na potvrdenie rozsudku vrátane stotožnenia sa s jeho odôvodnením podľa § 387 ods. 1 a 2 C. s. p. (Civilného sporového poriadku č. 160/2015 Z. z., dnes už i v znení zákona č. 87/2017 Z. z., nadobudnuteľnej účinnosti v priebehu odvolacieho konania v tejto veci - pozn. Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ďalej tiež len „najvyšší súd“, „dovolačný súd“ alebo skráteno „NS“). Uzavrel, že súd prvej inštancie detailne a v súlade s právnou úpravou i odkazom na ustálenú judikatúru rozobral predovšetkým otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 3/ a ukrátenia veriteľa, teda otázky, ktoré boli dôvodmi zrušenia jeho skorších rozhodnutí. Pasívna legitímácia žalovaného 3/ vyplývala z toho, že pôvodný žalobca mal pohľadávku voči žalovanej 2/, prisúdenú aj právoplatným rozsudkom, pričom žalovaný 3/ je manželom žalovanej 2/ a predmet daru patril do ich bezpodielového spoluvlastníctva (BSM), ktoré síce už bolo zrušené, v čase uzavretia napadnutých zmlúv však ešte nedošlo k jeho vyporiadaniu a v takomto čase je tu vlastnícky režim analogický s BSM. Žalovaný 1/ (syn ďalších žalovaných) potom neunesol dôkazné bremeno vo vzťahu k svojej náležitej starostlivosti poznať úmysel rodičov ukrátiť veriteľa, keďže si pri svojich tvrdeniach protirečil, žalovaná 2/ preukázateľne zmenšila svoj majetok súci na úhradu pohľadávky prevzatej žalobcom (žiaden iný majetok nevlastnila) a zriadenie vecného bremena vytvára i prekážku pre záujem o nadobudnutie takto zaťaženej nehnuteľnosti inou osobou, dôvodil tiež odvolací súd.

2. Proti takémuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný 3/ (ďalej aj „dovolaateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. Výslovne uviedol, že nenamieta otázku svojej pasívnej legitímácie, ale okolnosť, že jeho účasť na právnom úkone majúcom sa určiť za neúčinný (ako darcu) je prekážkou odporovateľnosti, nakoľko v jeho prípade nejde o právny úkon dlžníka. I dosiaľ dovolacím súdom neriešenú, pre rozhodnutie však významnú otázku (resp. 2 otázky), pre ktorú (-é) je podľa neho dovolanie prípustné, sformuloval tak, či ide (vo vzťahu k darovacej zmluve) o odporovateľný právny úkon podľa § 42a ods. 1 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení), ak účastníkom tohto úkonu nie je dlžník veriteľa a či ide o odporovateľný právny úkon (zriadenia vecného bremena v podobe práva doživotného bývania v byte), ak tento nevykonal dlžník veriteľa, ale tretie osoby.

3. Žalobca navrhol dovolanie zamietnuť, majúc za to, že napádaný rozsudok je správny a ani dovolanie neprináša nič, s čím by sa už nevyporiadali nižšie súdy.

4. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané včas (§ 427 C. s. p.) a naň oprávnenou osobou, teda pred nižšími súdmi neúspešnou stranou sporu (§ 424 C. s. p.), riadne zastúpenou tzv. advokátskou obchodnou spoločnosťou (§ 429 ods. 1 C. s. p. a príslušné ustanovenia zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších zmien a doplnení), skúmal, či sú splnené ďalšie predpoklady a podmienky prípustnosti dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

5. Dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom, ktorým možno napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu pri splnení zákonom stanovených predpokladov a podmienok. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§§ 431 až 435 C. s. p.) a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky odvolacieho konania, resp. predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napádané rozhodnutie odvolacieho súdu prieskumu jeho vecnej správnosti v dovolacom konaní podrobiť.

6. Podľa § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Podľa § 421 ods. 1 C. s. p., dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

8. Podľa § 432 ods. 1 C. s. p., dovolanie prípustné podľa § 421 C. s. p. možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Podľa odseku 2 rovnakého ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9. Vychádzajúc z práve odcitovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa mohol dovolací súd zaoberať dovolaním, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p. a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. okrem iného, aby dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v §§ 431 až 435 (vo vzťahu k prípadu posudzovanému v prejednávanej veci konkrétne v § 432 ods. 2) C. s. p.

10. V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu dovolateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom (obchodnou spoločnosťou zriadenou advokátom, prostredníctvom ktorej tento poskytuje právne služby) síce vymedzil uplatnený dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) akceptovateľným spôsobom, zodpovedajúcim úprave z ustanovení § 432 ods. 2 C. s. p. a § 421 rovnakého právneho predpisu a vo všeobecnosti by sa šlo stotožniť aj s jeho postupom spočívajúcim v tvrdení doterajšieho neriešenia podľa neho rozhodnej právnej otázky dovolacím súdom (skutková podstata prípustnosti dovolania pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p.); v prejednávanej veci však považovaniu dovolania za prípustné a tým aj za vecne prejedateľné bránilo nespĺnenie podmienky prípustnosti dovolania z tohto dôvodu, uvedenej v tzv. uvodzovacej vete (návetí) § 421 C. s. p., teda to, že otázka položená dovolaním nebola právnou otázkou, od ktorej by rozhodnutie (či už odvolacieho alebo aj prvoinštančného súdu) záviselo.

11. Žalovaný 3/ totiž konkrétnym spôsobom sformulovania podľa neho významných právnych otázok spôsobil, že sa tu tvrdila neexistencia doterajšej odpovede dovolacieho súdu a preto zároveň požadovala jeho odpoveď na otázku, či môže ísť o odporovateľný právny úkon, ak jeho účastníkom nie je dlžník veriteľa (rozumej vôbec a nielen osoba bez statusu dlžníka veriteľa popri takomto dlžníkovi), resp. či ide o odporovateľný právny úkon, ak tento nevykonal dlžník veriteľa, ale tretie osoby (čím aj v tomto prípade treba rozumieť výlučne situáciu, v ktorej na strane úkonu inak vyhradenej dlžníkovi veriteľa stoja výlučne osoby bez dlžníckeho statusu a nie dlžníci aj iné osoby).

12. Takto položená otázka ale v prejednávanej veci vykazovala znaky výsostne akademickej otázky (bez možnosti a/ vyvodzovania z nej prípustnosti dovolania a b/ zaujímania k takejto otázke vecného stanoviska dovolacieho súdu), keďže v tomto prípade z nikým nespochybnených skutkových zistení nižších súdov vyplývalo ako to, že dovolateľ (manžel dlžníčky bez statusu priameho dlžníka veriteľa) nebol do právnych vzťahov zo žalobou napadnutých zmlúv zapojený (ako darca i ako oprávnený z vecného bremena) sám, ale spoločne so svojou manželkou (dlžníčkou).

13. Akademičnosť dovolaním položenej otázky (či opäť pri záujme na čo najväčšej presnosti až dvoch otázok) spôsobovala nespĺnenie základného predpokladu prípustnosti dovolania opieraného o ustanovenie § 421 C. s. p. a dovolaciemu súdu preto neostávalo iné, než dovolanie žalovaného 3/ po prejednaní veci bez pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou C. s. p.) podľa § 447 písm. c/ C. s. p. odmietnuť.

14. Vzhľadom k požiadavke dovolateľa na odklad vykonateľnosti dovolaním napádaného rozsudku do rozhodnutia o dovolaní a s prihliadnutím k spôsobu rozhodnutia o dovolaní potom o návrhu na odklad právoplatnosti už nerozhodoval.

15. O náhrade trov dovolacieho konania potom rozhodnuté bolo podľa § 453 ods. 1 a § 256 ods. 1 C. s. p. Výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu totiž zavinil žalovaný 3/, žalobcovi v takomto konaní vznikli trovy prinajmenšom na odmene jeho advokátky za vyjadrenie k dovolaniu a najvyššiemu súdu tu prislúchalo rozhodnúť len o nároku na náhradu (spôsobom zaneseným do druhého výroku tohto uznesenia) s tým, že výšku náhrady a v tomto prípade i platobné miesto (§ 263 ods. 1 C. s. p.) určí súd

prvej inštancie (samostatným uznesením súdneho úradníka takého súdu).

16. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.